

INTRODUKTION TIL LUKAS' 2 SKRIFTER

Lukas fortæller selv, at han ikke var øjenvidne til begivenhederne i Jesu liv (Lu 1,1-2). Han er formentlig derfor først blevet en Jesu discipel engang efter pinsedagen år 33. Nogle forskere hævder, at Lukas *ikke* kan have været etnisk jøde, en antagelse, som først og fremmest baserer sig på en formulering i Kolossenserbrevet. For eftersom Paulus *først* nævner dem som er „af omskærelsen“ (Kol 4,11), og *derefter* omtaler lægen Lukas (Kol 4,14), udleder de, at Lukas ikke var jøde. Andre mener, at Lukas *må* have været jøde, eftersom Paulus anfører, at Gud betroede sit inspirerede ord til jøderne.¹ – Ro 3,1-2.

Det fremgår af hans skrifter, at han var veluddannet, og hans anvendelse af mange medicinske udtryk vidner om en lægelig baggrund.² Lukas rejste sammen med apostlen Paulus under en del af de begivenheder, som udspringer sig i det tidsrum, Apostelgerninger omspænder. Han siger „vi“ flere gange, hvilket viser, at han selv var til stede, og han har således haft gode muligheder for sammen med Paulus og andre omhyggeligt at gennemgå alle de oplysninger, han har valgt at nedfælde. – Apg 16,10-16; 20,5-21,18; 27,1-28,16.

Kapitel 2 i hans evangelium kaldes populært *juleevangeliet*, fordi beretningen dér er blevet fast læsning i mange kirker op til jul.³ Hans evangelium er også berømt for mange slående lignelser, som vi kun finder hos netop Lukas, bl.a. lignelsen om den barmhjertige samaritaner (Lu 10,29-37), lignelsen om den bortkomne søn (Lu 15,11-32), lignelsen om den rige mand og Lazarus (Lu 16,19-31) og lignelsen om enken og den uretfærdige dommer. – Lu 18,1-8.

Lukas fortæller i Apostelgerninger, at jøderne i Berøa var „mere ædeltsindede end dem i Thessalonika, fordi de tog imod ordet med den største iver og dagligt undersøgte Skrifterne [for at se], om disse ting forholdt sig således“ (Apg 17,11 – NW). Paulus skrev til thessalonikerne: „Underkast alt en nøje prøvelse, og fasthold kun det, der duer“ (1Ts 5,21 – *Schindler*). Ens overbevisning bør altså ikke bygge på en tradition, som man tilfældigvis er opvokset i, men på et solidt bibelsk fundament. *Sola Scriptura* (: *Alene Skriften*) var reformatoren Martin Luthers slogan, om end protestantismen ifølge flere forskeres mening ikke så meget var en *ægte* reformation, men snarere en bevægelse, der tog afstand fra den etablerede kirke og grundlagde flere nye kirkebevægelser.

---

¹ Om Paulus med dette udsagn sigtede til De Hebraiske Skrifter (GT) alene, eller han også underforstår de skrifter, som med tiden ville betragtes som inspirerede og en del af en serie *kristne* græske skrifter, er uklart. Men det er korrekt, at *alle øvrige* bibelskribenter var etniske jøder. Efter Cornelius' omvendelse i år 36 e.v.t. var Guds udvalgte folk imidlertid ikke de *etniske* jøder, men de *åndelige* jøder, som i begyndelsen dog mest bestod af omvendte etniske jøder, jf. Apg kap. 2. Derfor var Lukas bestemt kvalificeret, selv om han måske ikke var etnisk jøde, jf. tanken i bl.a. Mt 21,43; Apg 10,34-48; Ro 2,28-29; Ga 3,26-29; 6,16.

² Dog nød lægegerningen efter sigende ikke så høj anseelse dengang, som nutidens lægefag i dag gør.

³ Man knytter denne beretning til julen pga. en synkretistisk tradition, ikke på basis af Bibelens egne vidnesbyrd. Det har længe været kendt, at julefejring har sine rødder i ikke-bibelske religioner.